

Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsőde

Mini Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

A MINI BÖLCSŐDE ADATAI

Az intézmény neve: Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsőde

Az intézmény címe: 4273 Hajdúbagos, Nagy u. 105.

Elérhetősége: 06-52/374-017

Fenntartó neve: Hajdúbagos Község Önkormányzata

Fenntartó címe: 4273 Hajdúbagos, Nagy u. 101.

Fenntartó részéről a kapcsolattartó személy: Dr. Gáti Zsuzsanna

A bölcsőde vezetője: Fehér Tiborné

A szakmai program érvényességének ideje: 2019. január 01-től 2024. augusztus 31-ig.

A szakmai programot készítette: Fehér Tiborné

TARTALOMJEGYZÉK

MEGNEVEZÉS		oldal
Mini bölcsőde adatai		2
Tartalomjegyzék		3
1. BEVEZETŐ		6
1.1.	Bölcsődénk minőségpolitikája	6
1.2.	Bölcsődénk pedagógiai hitvallása	7
1.3.	Helyzetelemzés	8
1.3.1.	A bölcsőde múltja és környezete	8
1.3.2.	A szolgáltatás területe, a szolgáltatást igénybe vevők célcsoportja és összetétele	8
1.3.3.	Az intézmény alapfeladata és egyéb szolgáltatásai	9
1.3.4.	A szolgáltatás igénybe vételének módja, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás formája	10
1.3.5.	Az igénylők, és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	12
1.3.6.	Bölcsődénk személyi feltételei	14
1.3.7.	Bölcsődénk tárgyi feltételei	15
1. NEVELÉSI, GONDOZÁSI PROGRAM		16
2.1.	Nevelő, gondozó munkánk célja	16
2.2.	Nevelő, gondozó munkánk alapelvei	17
2.2.1.	A család rendszerszemléletű megközelítése	17
2.2.2.	A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása	17
2.2.3.	A családi nevelés elsődleges tisztelete	17
2.2.4.	A kisgyermeki személyiség tisztelete	17
2.2.5.	A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	18
2.2.6.	A biztonság és stabilitás megteremtése	18
2.2.7.	Fokozatosság megvalósítása	19
2.2.8.	Az egyéni bánásmód érvényesítése	19
2.2.9.	Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	20

2.2.10.	A gyermeki kompetenciakészítés támogatás	20
2. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI		21
3.1.	A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	21
3.2.	Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	21
3.3.	Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	22
3.4.	A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	22
3. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI		23
4.1.	Tanulás	23
4.2.	Gondozás	23
4.3.	Játék	24
4.4.	Mozgás	24
4.5.	Mondóka, ének	25
4.6.	Vers, mese	25
4.7.	Alkotó tevékenységek	25
4.8.	Egyéb tevékenységek	26
4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI		26
5.1.	„ Saját kisgyermeknevelő” – rendszer	26
5.2.	Gyermekcsoport szervezése	27
5.3.	Tárgyi feltételek	27
5.4.	Napirend	27
5. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGE		28
6.1.	A családlátogatás	29
6.2.	Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	29
6.3.	Napi kapcsolattartás	29
6.4.	Egyéni beszélgetések	29
6.5.	Szülőcsoportos beszélgetések	30

6.6.	Szülői értekezlet	30
6.7.	Indirekt kapcsolattartási formák	30
6. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY, SZOGÁLTATÓ KAPCSOLATRENDSZER		31
7. ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK		32
8. DOKUMENTÁCIÓ		33
9. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA		33
10. GYERMEKÉLELMÉZÉS BÖLCSŐDÉNKBEN		34
11. MELLÉKLETEK		35
12.1.	Megállapodás	35
12.2.	Házirend	36
12. ZÁRSZÓ		41

1. BEVEZETŐ

Mini BölcsődéneK nevelési, gondozási programja:

„ A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja”, mint a tartalmi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma,

- az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata,
- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról,
- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 238/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- 15/2013 (II. 23.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről,
- 259/2002 (XII. 18.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekvédelmi vállalkozói engedélyezésről,
- pszichológiai és a pedagógiai kutatások eredményei,
- az első életéveknek a későbbi fejlődés szempontjából is meghatározó szerepének elismerése,
- a bölcsődei nevelés-gondozás története alatt felhalmozott emberi és szakmai értékek, ezeken belül is hangsúlyozottan a bölcsődei nevelés-gondozás minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai c kiadvány (OCSGYVI, 1999), valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások,
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata figyelembevételével készült, mindemellett megtartva intézményünk szakmai önállóságát, a családok és a fenntartó elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez igazodva.

1.1. BölcsődéneK minőségpolitikája

- Intézményünk Mini bölcsődéje elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységben, hogy a gyermekek szüleinek, a bölcsőde nevelőtestületének, alkalmazottainak és partnereinek együttműködésével teremti meg a kisgyermekek számára a szeretetteljes, biztonságos, családias légkört.
- Elsősorban a gyermekek igényeit, az ő érdekeiket szolgálja.
- Intézményünk kinyilvánítja, hogy szolgáltatásának minősége, annak fejlesztése minden dolgozó személyes felelőssége.
- Minőségpolitikánk a folyamatos fejlesztés elkötelezettségét hordozza magában.

1.2. Bölcsődénk pedagógiai hitvallása

- Bölcsődénk nevelő, gondozó munkájának alapját a humanista értékek jellemzik.
- A bölcsődénkben családias, meleg, barátságos, biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben, személyre szóló, differenciált bánásmóddal foglalkozunk a gyerekekkel egy olyan nagycsaládot mintázva, ahol az anya állandóan jelen van, és minden gyerek számíthat rá.
- A lelki egészség mellett a testi egészséget is fontosnak tartjuk – ez utóbbit egészséges ételekkel és a gyerekek nagy mozgásigényének kielégítésével kívánjuk megvalósítani.
- Célunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása az alapvető emberi és szabadságjogok tiszteletben tartásával, családias hangulatban, koruknak és személyiségüknek megfelelően, lehetőség szerint rugalmasan alkalmazkodva a szülők kéréseihez.
- Elsődleges feladatunknak tekintjük, hogy nyugodt, derűs, kiegyensúlyozott háttérrel biztosítsunk a gyermekek önfeledtjátékához, mindennapi tevékenységéhez. Bölcsődénk mindent megtesz, hogy szülő helyettesítő funkciót töltsön be és együttműködési partner kíván lenni.
- Intézményünk az új szemléletű, kompetencia alapú bölcsődei nevelés képviselője.
- Pedagógián a „szeretet pedagógiája”, melyet a gondoskodás és törődés, a feltétel nélküli elfogadás, a felelősség, valamint a másik megismerésének igénye jellemez.
- Intézményünkben a gyermekeket tisztelet és megbecsülés övezi. Fontosnak tartjuk, hogy őszinte szeretettel és érdeklődéssel nyissunk a gyermekek felé. Érezzék, hogy bizalommal fordulhatnak hozzánk. Lényeg, hogy mindig jól érezzék magukat és ne féljenek, ne szorongjanak.

- „ Segíts, hogy magam csinálhassam”. Támogatjuk a gyermeket az önállóságában. Dicsérő szavakkal lelkesítjük őket, ezáltal aktivizálják magukat. A pozitív megerősítést részesítjük előnyben.
- A gyermeket jó dolgaiban, tulajdonságában erősítjük, dicsérjük. Ebben a következetesség az alapelvünk.

Gyermekképünk:

- a harmonikusan, sokoldalúan fejlődő gyermekek,
- akik testileg és lelkileg egészségesek,
- szociálisan kompetensek,
- nyitottak az őket körülvevő környezeti ingerekre,
- kitartóak, aktívak és tevékenyek.

1.3. Helyzetelemzés

1.3.1. A bölcsőde múltja és környezete

A Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsőde az elmúlt 10 évben többször viselt más-más nevet. A bölcsődés korú gyermekekkel kapcsolatos múltja 2008-ra nyúlik vissza. Ekkor kezdett az óvodánk 2. életévüket betöltött gyerekeket is fogadni. Az intézményünk neve a Hosszúpályi Egységes Óvoda Bölcsőde, hajdúbagosi tagintézménye volt. Majd 2013. január 01-től az intézményi társulás felbomlott és óvodánk a Hajdúbagosi Egységes Óvoda-Bölcsőde nevet kapta. Az egységes óvoda-bölcsődébe csak kizárólag a 2. életévüket betöltött gyerekeket lehetett felvenni. Ezzel szemben a Mini bölcsődébe már 18 hónapos kortól részt vehetnek a gyermekek a bölcsődei nevelésben. A fenntartó 2019-től kormányzati döntés alapján Mini Bölcsődeként kívánja tovább működtetni.

Helyileg a falu szívében, a hajdúbagosi óvoda épületében van a bölcsőde.

1.3.2. A szolgáltatás terület, a szolgáltatást igénybe vevők célcsoportja és összetétele

A Mini Bölcsőde ellátandó szolgáltatási területe elsősorban Hajdúbagos község, férőhely esetén más településekről is, úgy, mint az óvodában.

Hajdúbagason az állandó népesség korcsoportok megoszlása szerint:

0 – 3 éves korig: 95

4 – 7 éves korig: 68

8 – 14 éves korig: 149
15 – 18 éves korig: 97
19 – 62 éves korig: 1250
63 felett: 444

Éppen ez a demográfiai mutató váltotta ki a korábban egységes óvoda-bölcsőde iránti igényt. Ebben a formában a bölcsődés korú gyerekek együtt nevelődtek az óvodásokkal. A jövőben a mini bölcsőde 7 gyermeket tud fogadni 18 hónapos kortól. Az igényfelmérések alapján kiderült, hogy a gyermekek napközbeni elhelyezése (1-2.5 éves) akár időszakosan sem – nem oldható meg. Az elmúlt két év alatt jellemző volt intézményünkbe a túljelentkezés. A férőhelyek hamar megteltek. A szülők elmondása alapján, többségük választását elsősorban az intézmény jó hírneve motiválja.

Elsősorban az itt élő és ide költöző fiatal munkavállalók, családok, családi (rokon) segítség hiányában munkát vállaló szülők részére kívánunk segítséget nyújtani.

A szolgáltatást igénybe vevő szülők számára szeretnénk lehetővé tenni, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak, vagy olyan képzésen vegyenek részt, amely elősegíti elhelyezkedésüket.

Továbbá azon szülők számára vagyunk segítséggel, akik a kis gyermeklétszám miatt nagyobb gondoskodást, odafigyelést várnak el gyermekükkel szemben. Mivel a gyermekekkel a nap folyamán két szakképzett kisgyermekgondozó foglalkozik, így sokkal több idő jut egy-egy gyermekre, mint a hagyományos bölcsőde intézményes keretein belül.

Ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekeket az egyéni igényeiknek, érdeklődésüknek megfelelően a legoptimálisabban fejlesszük.

A fentiekben megfogalmazottaknak megfelelően, a következő 5 év szakmai programjában kiemelten hangsúlyt kell fektetnünk a családokkal való szoros együttműködésre, a különleges bánásmódot igénylő kisgyermek specális ellátására (nevelés, gondozás, a pedagógiai szakszolgálat közreműködésével korai fejlesztés, gyermekvédelem) és a kisgyermek számára a napközbeni, korai tanulást támogató élmények biztosítására.

1.3.3. A bölcsőde alapfeladata és egyéb szolgáltatásai

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében bölcsődénk alapfeladata, a személyes gondoskodás keretein belül, a gyermekjóléti

alapellátás rendszerében biztosítani 18 hónapos kortól 2.5 - 3 éves korig a kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, és nevelését.

Alapellátáson túli szolgáltatásaink:

- időszakos gyermekfelügyelet szabad férőhelyeken,
- illetve más gyermeknevelő szolgáltatásokkal segítjük a családokat (pl. baba-mama klub, babamasszázs).

A jó minőségű szolgáltatás megvalósításához a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket biztosítjuk, figyelembe vesszük a bölcsődei nevelés alapelveit, különösképpen a kora-gyermekkori intervenció szemléletének befogadását.

A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása.

A szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítjük.

1.3.4. A szolgáltatás igénybe vételének módja, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás formája

A bölcsődei szolgáltatás igénybevétele – a bölcsődei felvétel – egész évben folyamatos önkéntes, kérelemre történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- o a körzeti védőnő,
- o a házi gyermekorvos, vagy a házi orvos,
- o a szociális, illetve a családgondozó,
- o a gyermekjóléti szolgálat,
- o a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei felvételnél – az alábbi sorrendben – előnyt élvez különösen az a gyermek

- o akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel,
- o akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja,
- o aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- o akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja,
- o akit gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a reá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel,

- akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni,
- akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

A bölcsődei felvétel során előnyben részesítjük azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A szolgáltatás igénybe vételének lehetőségeiről a szülők tájékozódhatnak

- közvetlenül a bölcsődében,
- óvodában,
- szórólapokból,
- a védőnői fogadó órákon,
- családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatnál,
- valamint minden év júliusában a „bölcsődei nyári nyílt napokon”.

Bölcsődénkben a beiratkozás utáni felvétel során a szolgáltatásról a szülők tájékoztatást kapnak írásban (házirend, tájékoztató anyag) és szóban (személyes beszélgetés, szülői értekezlet).

A tájékoztatás tartalmazza:

- az ellátás tartalmát és feltételeit,
- a bölcsőde által vezetett és az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartásokat,
- valamint az azokba történő betekintés módját,
- a család és a bölcsőde kapcsolattartásának formáit,
- a házirendet,
- a panaszjog gyakorlásának módját,
- jogokat és az érdekképviselő működését,
- az érték és vagyonmegőrzés módját,
- a fizetendő térítési díjat.

A tájékoztatást követően az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője megállapodást köt az intézménnyel, melyben egyben nyilatkozik hogy az általa megadott személyes adatok a valóságnak megfelelnek, és ha abban változás áll be azt köteles jelezni, valamint az ellátásról a tájékoztatást megkapta.

1.3.5. Az igénylők, és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak jogainak védelme

A gyermeknek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzetelhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülőnek joga, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoport életét,
- megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől,
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoport életét,
- megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől,
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- a bölcsőde házirendjét betartsa.

Érdekképviselési fórumot működtetünk a mélyebb megbeszélést igénylő szülő és kisgyermeknevelő közti esetleg kialakult konfliktus megoldására. A szülők érdekeit szülőcsoportos beszélgetéseken demokratikus formában megválasztott képviselő védi. A kisgyermeknevelők érdekeit a munkatársi megbeszéléseken szintén demokratikus formában választott kisgyermeknevelő végzi. A további jogokat a Házi rend tartalmazza, melynek tudomásulvételét a szülők aláírásukkal igazolják.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme,
- a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, ha 15 napon belül nem kap értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat jogorvoslatért.

A szolgáltatást végzők jogainak védelme

A munkatársak számára a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg. A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy

- megkapják a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést,
- tiszteletben tartásuk ember méltóságukat és személyiségi jogait,
- munkájukat elismerjék,
- véleményüket kinyilváníthatják.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény közalkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kizáró tényezője.

Az intézmény dolgozóinak munkahelyi etikáját, az intézmény Etikai Kódexe fogalmazza meg.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.

Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme.

A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban, valamint alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

1.3.6. Személyi feltételek

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes.

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő” – rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer).

Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át a gyermekeket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Bölcsődénkben 2 fő kisgyermeknevelő és 1 fő dajka látja el a napi gondozási-, nevelési feladatokat. A bölcsőde teljes nyitva tartása alatt a gyermekekkel kisgyermeknevelő foglalkozik.

A szükséges kisgyermeknevelői jelenlétet rugalmas munkakezdéssel oldjuk meg. Szakdolgozóink szakirányú szakképesítéssel rendelkeznek.

A kisgyermeknevelő munkáját a dajka segíti. A dajka/kisegítő gyermekfelügyeleti, kisegítői, higiéniai és egyéb feladatokat lát el.

Programunkhoz az alapvető szakmai feltételek adottak.

1.3.7. Tárgyi feltételek

A Mini Bölcsőde 7 férőhellyel, az óvodával egy épületben működik.

Környezetének kialakításánál az elsődleges szempont a biztonság volt. Szolgáltatásunk magas szintű ellátást biztosít a gyermekek számára, melynek része a szakmailag jól megválasztott játékeszközök, sportszerek, technikai felszerelések, amelyek mind programunk megvalósítását szolgálják.

Tárgyi feltételeink a szakmai követelményeknek megfelelően, megalapozottan és folyamatosan alakítjuk ki. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő bútorzattal, gondozási eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. A szabadban is biztonságos környezet biztosítására törekszünk, annak érdekében, hogy gyermekeink nevelése a legoptimálisabb tárgyi környezetben valósulhasson meg.

Az alapterület megfelel a jogszabályban előírt férőhelyszámoknak.

A mini bölcsőde a helyi óvoda épületében működik, amely áll egy előtérből, egy babakocsi tárolóból, mozgáskorlátozott wc-ből, felnőtt wc-ből, gyermeköltözőből, vizesblokkból és a csoportszobából.

Déli fekvése világos, napfényes környezetet biztosít. A szoba berendezése gyermekközpontú, hangulatos, otthonos, esztétikus, pedagógiaileg célszerűen kialakított, megfelel a mai, modern kisgyermeknevelés elvárásainak.

A csoportszobában a játéktérületek kialakításánál figyelembe vettük, hogy lehetőség legyen aktív és csendes játékokra, pihenésre, piszkolással járó tevékenységekre (festés, vizezés, ragasztás) végzésére, és aktív mozgásra. A játékoknak állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre.

Ez a játszó-étkező-háló rész laminált parketta burkolatú, nyitott játéktároló polcokkal. A bútorok falhoz rögzítettek. A fektetőket külön tároló szekrényben tartjuk.

Kialakítottunk egy kis pihenő sarkot, hempergőt a napközben fáradt pihenésre vágyó gyermekek számára.

A gyermekszékek és asztalok a gyermeklétszámhoz igazodnak, megfelelnek az életkori sajátosságoknak, a felületük mosható, higiénikusan tisztítható.

A gyermekek számára különböző játékfajtákhoz (mozgásos játék, gyakorló, szimbolikus, szerepjáték, építő-konstruáló játék) annyit biztosítunk, hogy minden gyermek számára jusson azonos típusú játékeszköz. Az óvodában a bölcsis gyerekek számára is rendelkezésre áll egy tornaszoba, mely az idén lett felújítva, új padozatot kapott, mely meleg és kényelmesen puha.

Itt különböző mozgásfejlesztő eszközöket próbálhatnak ki a bölcsődés gyermekek (pl.: bordásfal, tornapad, billenő rácshinta, trambulín, labdák, forgó tölcser).

Mini bölcsődénk külön elkerített udvarrészrel rendelkezik a szabadban történő mozgás és játék lehetőség biztosításához, mozgásfejlesztő eszközökkel – pl. mászóvár csúszdával, rugós gyermekjátékok, stb – homokozóval, babházzal, hintával.

Vátozatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a beépített és a mobil játék eszközökkel. Nyáron pancsolással tesszük élvezetessé, és sokszor elviselhetővé a kánikulai napokat, egyelőre mobil vízpermetező megoldásával.

Ahogy belépünk az óvoda bejáratán az előtérbe jutunk, innen jobbra található az óvoda csoportszobái (3db), és különböző helyiségei. A folyosó végén található a tálaló konyha, melyet az óvodával közösen használunk, szigorú és pontos időbeosztásban, hogy a tálalási idők ne fedjék egymást.

Először a bölcsődés gyerekek kapják meg az ételt, amit a Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsődéhez tartozó, az általános iskolai konyháról szállítanak teljesen külön kezelve, biztosítva a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltakat.

2. NEVELÉSI, GONDOZÁSI PROGRAM

2.1. Nevelő, gondozó munkánk célja

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

Célunk, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. Mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel tesszük, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

Családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárulunk a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A családban nevelkedő kisgyermek számára, családias, derűs légkört biztosítunk, a nemzeti/etnikai hovatartozásuk tiszteletben tartásával, a napközbeni ellátás – nevelés, gondozás, étkeztetés, felügyelet – keretein belül.

Az életkori-, és egyéni sajátosságaikra, szükségleteikre tekintettel, színes, együttes élményekbe ágyazottan tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk számukra, ezzel támogatva harmonikus fejlődésüket.

2.2. Nevelő, gondozó munkánk alapelvei

2.2.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Elsődleges szempontunk, hogy megismerjük és megértsük a családok működését. A rendszerszemlélet lényege olyan komplex látásmód alkalmazása, mely nemcsak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Így az erősségek hangsúlyozásával hozzájárulhatunk a család életminőségének a javításához.

2.2.2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció olyan tevékenységek csoportja, mely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A gyermek-szülő tranzakciókra és a gyermek családhoz kapcsolódó élményeire helyezi a hangsúlyt, valamint a szülőknek nyújtott segítségre, hogy maximálisan biztosíthassák gyermekük egészségét és biztonságát. (GURALNIC 2001).

Bölcsődénk, funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelőink feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

2.2.3. A családi nevelés elsődleges tisztelet

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsődénk a családi nevelés értékeinek, hagyományainak és szokásainak tiszteletben tartásával, annak erősítésével, segítségével vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában, szükség esetén, lehetőségeihez mérten törekedve a családi hiányosságainak kompenzálására, korrigálására.

Mindezek értelmében fontosnak tartjuk, hogy a szülők aktívan, különböző szinteken és módszerekkel bekapcsolódhassanak a bölcsőde életébe, biztosítva ezáltal a két nevelői színtér összhangját, együttműködését.

2.2.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelésünk érték közvetítő és értékteremtő folyamat, mely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet

fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia kialakítására.

2.2.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

Kisgyermeknevelőinktől elvárás, hogy

- felelősséget érez más ember gyermekének korai személyiségformálásával, nevelésével kapcsolatban,
- gondozási-nevelési elveinkkel összhangban tiszteletben tartja a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos kulturális sajátosságait, hagyományait, szokásait.
- szakmai titoktartás szabályai szerint kezeli a birtokába jutott információkat,
- betartja a szakmai illetékesség határait,
- szociális érzékenységgel, előítéletek nélkül, a másik fél emberi méltóságát, véleményét tiszteletben tartva együttműködik másokkal.

Megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel rendelkező szakembereink képesek a feladatok színvonalas megvalósítására.

Kisgyermeknevelőink felelősek a szakmai tudásuk szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciáik fejlesztéséért.

2.2.6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A kisgyermek **beszoktatására, adaptációs** időszakokra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére. Minden kisgyermek számára komoly megrázkódtatást jelent, ha édesanyjától hosszabb-rövidebb időre el kell válnia. Ezért tartjuk fontosnak lehetőséget adni a fokozatos beszoktatásra.

Az anya/szülő vagy a beszoktatást végző más, a gyermek számára ismerős személy jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, s megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását.

A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan alakul ki az érzelmi kapcsolat, kötődés, mely segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciókat (pl. étkezési, alvási nehézségek, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változások, stb.) súlyosságát, időbeni elhúzódását.

A kisgyermek **személyi és tárgyi környezetének állandósága** növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

Az első héten a személyi és tárgyi környezet megismerésére, a gyermek szükségleteinek a bölcsődében történő kielégítésére helyezzük a hangsúlyt, melyet az anya végez. Így a gyermek az anyával együtt ismerkedik meg kisgyermeknevelőjével, az új tárgyakkal és szokásokkal. A kisgyermeknevelő megfigyelő, érdeklődő, kíváncsi a kapcsolat alakulása szempontjából, majd a gyermek reakcióit figyelembe véve kb. 4-5 napon belül fokozatosan átveszi az anyától a gondozási tevékenységeket, de az anya még jelen van. Kb. a második héttől a gyermek fokozatosan egyre több időt tölt az anya nélkül a bölcsődében, míg a második hét végére már az egész napja a bölcsődei élet szerint zajlik.

A **napirend** folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A mindennapos események rendje, a játék, a megszokott nevelő és a megszokott hely segíti őket, hogy eligazodjanak a mindennapokban.

A napirenden belül az egyes gyermekek egyéni igényeihez úgy igazodunk, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer van, így a gyermekek tájékozódnak a várható eseményekről, nincs felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

Lényegesnek tartjuk a napirend kialakításánál a jó munkaszervezést, a kiegészítő személyzet – dajkák/kisegítők – összehangolt munkáját.

Napirendünk rugalmasságának érdekében a kisgyermeknevelők figyelembe veszik a gyermekek életkorát, fejlettségét, egyéni szükségleteit, otthoni életét, életritmusát, az adott évszakot és időjárást, a csoportlétszámot, a tárgyi feltételeket és egyéb tényezőket (pl. bölcsőde nyitása, zárása).

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

2.2.7. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság a bölcsődei nevelésünk minden területét érintő bármely változás esetén érvényesül. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

2.2.8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a gyermek kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. Kisgyermeknevelőink meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermekek életkori-, és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítik a fejlődést.

Törekszünk, hogy a bölcsődénkbe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha fejlődése esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. Kisgyermeknevelőink elfogadják, tiszteletben tartják a gyermekek vallási, nemzetiségi/etnikai, stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segítik az identitástudat kialakulását és fejlődését, valamint a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

2.2.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás alkalmával nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre.

A nevelés, gondozás valamennyi helyzetének célja, a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való összhang is, ezért a nevelés, gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget biztosítunk a kisgyermek számára, hogy érdeklődésüknek, pillanatnyi pszichés szükségleteiknek megfelelően ismerkedhessenek személyi- és tárgyi környezetükkel úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kaphassanak a helyes, tapintatos, figyelmes kapcsolatkezelés kialakításához kisgyermeknevelőinktől.

A gondozás és a játék bölcsődei életünk egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényegesnek tartjuk a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítését.

A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

2.2.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévokban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésünkben. Biztosítanunk kell annak a

lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya.

Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük őket önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

3. A BÖLSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

3.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Mini bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása mindig a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülő és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja számunkra szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a gyermeknevelőinket a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Mai modern világunk gyorsan változik, mely magával hozza a társadalom legkisebb egységének – a családnak – a változását is. A megváltozott családban új szükségletek jelennek meg, melyek előrevetítik, hogy a családdal kapcsolatba kerülő intézményeknek is új szükségleteket kell kielégíteniük. Ebből következik, hogy napjainkban a bölcsődéknek, mint a családi szocializáció támogatóinak is változnia kell. A családokban új igények merülnek fel és nekünk kötelességünk ezekhez az igényekhez, elvárásokhoz alkalmazkodni, nyilván a szakmai alapértékek megtartása mellett.

Ebből adódóan a családok erősségeire is kell építenünk nevelési feladatainkat, a szülői kompetenciák fejlesztésével.

3.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakembereink feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására, a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirendünk segítségével ezen belül: étkezés, tisztálkodás, ürítés, öltözködés, alvás, levegőzés, mozgás, játék.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakembereket is bevonunk: gyermekorvos, védőnő, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, stb.

Elsősorban preventív szerepet tölt be a bölcsőde lehetőségeihez mértén kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt csoport és tornaszobánk.

3.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Kisgyermeknevelő munkatársaink érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes nevelői magatartása magában foglalja érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására.

Törekszünk az együttélés szabályainak megismertetésére, elfogadtatására, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia megerősítésére, a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok megélésére, megtapasztalására.

Igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a kisgyermeknevelővel és /vagy a társakkal közös pozitív élmények szerzésére, ezzel az „én” érvényesítés és az alkalmazkodás egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését.

A kisgyermeknevelőink feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása. A kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása fontos feladatunk a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, verse, mesék közvetítésével, valamint azzal, hogy mindig meghallgatjuk őket, figyelünk rájuk míg mondandójukat közlik, ha kérdeznek válaszolunk nekik.

Derűs légkör biztosításával tudjuk a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti csökkentését, a gyermekek segítségét az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában.

Különös figyelmet kell fordítanunk a sajátos nevelési igényű, nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, elhanyagolt és hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

3.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Bölcsődénkben a kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakembereink ismeretet nyújtanak, segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során pozitív élményeket, viselkedési mintákat és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.

Az önálló aktivitást, próbálkozást és a kreativitást támogatjuk, az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válást segítjük bátorító, ösztönző nevelői magatartásunkkal.

4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Akkor érjük el célunkat a bölcsődei nevelésünkkel, ha a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

4.1. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. Ebből adódóan bölcsődei nevelésünk területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítójának a személyes kíváncsiság, az érdeklődés kell, hogy legyen.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőink a

sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt tartják, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

4.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között.

Elsődleges célunk a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

Kisgyermeknevelőink hozzájárulnak, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. Úgy, mint a tanulási, a gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás.

Elegendő időt hagyunk, egyes önálló mozzanatok megtanulására, mivel ezek gyakorlást igényelnek. Ezeket mindig pozitív visszajelzéssel jutalmazzuk. A sikertelenségért viszont soha semmilyen körülmények között sem marasztalunk el senkit.

A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

4.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti a gyermekeket a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermeknevelőink a játék feltételeinek megfelelő hangulatot, helyet, időt és eszközöket biztosítanak, és nevelői magatartásukkal támogatják az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A kisgyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményeznek, esetenként mintát nyújtanak, szerepet vállalva a játékban, annak tartalmát ötleteikkel, javaslataikkal színesítik.

A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

4.4. Mozgás

A csecsemő-, és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra **örömforrás a mozgás**.

Ezért a csoportszobában, a tornaszobában és az udvaron is biztosítjuk számukra a nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat.

Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelnek a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

Az önállósági törekvéseik támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

4.5. Mondóka, ének

Sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget

- a környezet hangjainak megfigyelésével,
- a kisgyermeknevelőink ének- és beszédhangjával,
- spontán dúdolgatásaikkal,
- ritmikus szövegmondásukkal,
- a dallam és ritmushangszerek hallgatásával, megszólaltatásával,
- közös éneklésekkel.

4.6. Vers, mese

Az anyanyelvi élmények, a vers, a mese nagy hatással vannak a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókinccs kialakulást és a világról való ismeretek megszerzését. Bölcsődénkben, a népi és irodalmi műveken, a verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés, bábozás dramatikus hatásain keresztül, azoknak bensőséges kommunikációs helyzetét kihasználva, a mindennapi tevékenységbe ágyazottan a kisgyermeknevelők olyan élményeken keresztül biztosított tapasztalatok és ismeretek elsajátítását segítik, melyben fejlődik a kisgyermek emberismerete, a főhőssel való azonosulás által empátiája, gazdagodik a szókinccse és az önálló véleményalkotás kialakulása.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

4.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés -, nem annak eredménye. Bármilyen is legyen a végeredmény a pozitív megerősítés mindig elengedhetetlen, hiszen motiváló hatású és segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A kisgyermeknevelőink feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisebbek a különféle anyagokkal (homok, víz, textil, fa, stb..) ismerkednek.

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formáink: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés. Udvaron a vastag aszfaltkréta használata.

4.8. Egyéb tevékenységek

Ezekben a tevékenységekben az öröm forrásai az „**én csinálom**” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése.

A kisgyermekek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség jellemzi, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére. (pl.: babafürdetés, viráglócsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítés, stb.).

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

5.1. „ Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakember, aki személyiségével nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

Bölcsődénkben a „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a személyi állandóság elvén alapul, mely nem merev rendszer, de biztosítja, hogy több figyelem jusson minden gyermekre.

A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

Így több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Az ún. „ölelkezési időben” – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

5.2. Gyermekcsoport szervezése

A gyermekcsoportunk létszáma jogszabály által meghatározott. Bölcsődénk adottságainak függvényében mini bölcsődei csoportunkban 7 gyermek nevelését biztosítjuk. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Az ennél magasabb létszámot szakmailag sem tartjuk elfogadhatónak.

Alapelveinknek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba az életkor szerinti homogén gyermekcsoportba járnak, ahol a gyermekek között 8-10, maximum 12 hónapnál nem nagyobb a fejlettségbeli különbség.

5.3. Tárgyi feltételek

A kisgyermek körülvéő tárgyi környezetet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvart és egyéb helyiségeit - , a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

5.4. Napirend

Mini bölcsődénk jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirendje a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit figyelembe véve, a csoportunk életében áttekinthető rendszer van, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, ezáltal kiiktatódik a felesleges várakozási idő. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás,

étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirendünk igazodik a gyermekcsoport életkori összetételéhez, fejlettségéhez, szükségleteihez, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A csoport kisgyermeknevelői maguk dönthetnek arról, hogy egy-egy napon mely tevékenység kap nagyobb hangsúlyt.

A napirend kialakításának további feltételei:

- a személyi állandóság
- a tárgyi feltételek,
- a jó munkaszervezés,
- a bölcsődei dajkával való összehangolt munka,
- a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Napirendünk időbeosztása:

7.00 – 9.00	Gyermekek folyamatos átvétele, a gondozónő a szülőktől tájékozódik a gyermek aktuális állapotáról. Szabad játéktevékenység biztosítása.
9.00 – 9.30	Reggeli, szükség szerint fürdőszobai tevékenység.
9.30 – 11.30	Szabad játéktevékenység biztosítása a csoportszobában, a tornaszobában és az udvaron egyaránt, az időjárás függvényében. A gondozónő a szabad játék mellett kínálja a fejlesztő hatású programokat, melyek a gyermekek számára önkéntes, egyéni érdeklődésétől függ a részvétel. Tízórai folyadék vagy gyümölcs biztosított a gyermekeknek, mely játékhelyzet közben van felkínálva.
11.30 – 12.00	Készülődés az ebédhez. A gondozónő a gyermekek egyéni gondozását végzi, az önállósodási törekvéseket segítve.
12.00 – 13.00	Ebéd, szükség szerint fürdőszobai tevékenység.
13.00 – 15.30	Mesélés, alvás
15.30 – 16.00	Folyamatos ébredés, fürdőszobai tevékenység, uzsonna
16.00 – 17.00	Szabad játéktevékenység a csoportban. Folyamatos hazaadás. A gondozónő tájékoztatja a szülőket a gyermekükkel kapcsolatos tudnivalókról.

6. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A bölcsődénk az alapellátás prioritása mellett családtámogató szolgáltatásokat szervez, illetve más szolgáltató felkérésére szakmai segítőként közreműködik azok megvalósításában.

A különböző szolgáltatások az alapfeladat ellátását nem veszélyeztethetik.

Valamennyi szolgáltatási forma esetében lehetőség szerint törekszünk *A bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramjában* rögzített szakmai elvekhez való igazodásra.

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializáció funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához.

6.1. Családlátogatás

A családlátogatás során, a gyermek a megszokott, biztonságot nyújtó környezetében találkozhat a számára még ismeretlen személlyel, a kisgyermeknevelőnkkel, mely által a barátkozás, kapcsolatfelvétel könnyebbé válik. A szülő/k az otthoni környezetükben egy kellemesebb, oldottabb légkörben kaphatnak további, személyre szóló információkat a bölcsődei életről mélyebben megismerhetik a gondozónő személyét és lehetőségük nyílik szorongásaik feltárására, oldására ebben a nem hivatalos környezetben. A kisgyermeknevelőnk megismerheti a gyermeket a maga természetes közegében, megfigyelheti viselkedését, reakcióit és információkat gyűjthet az egyéni bánásmód kialakításához, valamint a gyermek otthoni miliójéről. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor tiszteletben tartjuk a család kívánságait.

Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

6.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Amikor a szülők eldöntik, hogy gyermeküket bölcsődébe szeretnék adni, felkeresik a bölcsődét és a vezetővel történő személyes beszélgetés során – első interjú – megbeszélik, egyeztetik a bölcsődei élet megkezdésének pontos időpontját.

Ekkor a szülő tájékoztatást kap a felvétel folyamatáról, a személyes adatok kezelésének módjáról, a fokozatos beszoktatás módszeréről, a bölcsődei napi életről és a szakmai munkáról. Ez a család és a bölcsőde együttműködésének első szintere.

6.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

6.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelők érdeklődnek a gyermekekkel történt előző napi, a bölcsődében eltöltött időn kívüli eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatják a szülőket az aznapi történésekről.

6.5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetéseket a bölcsődei nevelési évenként két alkalommal szervezünk, ezek tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve.

A szülőcsoportos beszélgetéseinken a szülők gyermeknevelési kérdéseinek, nehézségeinek összegyűjtése után, az adott témákban csoportos beszélgetéseket szervezünk. Elsősorban azokat a szülőket várjuk, akik inkább gyakorlati tanácsokra vágynak, szívesen fogadják más szülők tapasztalatait, meglátásait az adott témában. A szakember/ek animátorként van/nak jelen a beszélgetésen, biztosítva, hogy a csoport önsegítő jellege érvényesüljön.

A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

A júliusi nyíltnapjaink keretében betekintést nyerhetnek a szülők és gyermekeik a bölcsődénk életébe. Ezek alkalmával is tartunk szülőcsoportos megbeszéléseket.

6.6. Szülői értekezlet

Bölcsődénkben a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal tartunk szülői értekezletet (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

6.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formáink jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formáinkat. Az írásbeli tájékoztatóink, hirdetőtáblánk, szórólapjaink, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre, az információ áramlására.

7. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY, SZOLGÁLTATÓ KAPCSOLATRENDSZERE

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata: Mivel a helyi óvoda épületében vagyunk és egy intézményként üzemelünk, így az óvodával szoros együttműködésben, kapcsolatban állunk.

A vezető, az óvónők szakmai segítségére, tanácsaira napi szinten számíthatunk, hiszen alig van olyan óvónő, aki nem rendelkezik a „ Két éves kortól az óvodában” elnevezésű végzettséggel és míg egységes óvoda-bölcsődeként működtünk, ők is nap, mint nap nevelték és gondozták a bölcsődés korú gyermekeket. A bölcsődés gyerekek az óvodában folytatják közösségi életüket. Tavasztól rendszeresen átvisszük a leendő óvodásokat ismerkedni. Így az átmenet számukra zökkenő mentesebbé válik. Évközben gyakran meglátogatjuk a gyermekeket, figyelemmel kísérjük fejlődésüket. Kölcsönösen meglátogatjuk egymást egyéb alkalmakkor is, pl. Télapó érkezése, farsang, egyéb óvodai rendezvények.

Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

A bölcsődénk és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítására törekszünk, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése.

Egyéb kapcsolatok:

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

Együttműködünk:

- a gyermekjóléti szolgálattal,
- a védőnővel és a házi gyermekorvossal,
- kapcsolatot tartunk a Magyar Bölcsődék Egyesületével,
- a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével,
- a fenntartóval, mellyel a kapcsolatot az intézményvezető tartja. A fenntartó meghatározza munkánk feltételeit és a feladatok révén annak rendjét is. A kapcsolat egyfelől hivatali, másfelől támogató, segítő jellegű. A hivatal a bölcsőde dolgozóit felveszi a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásába nyilvántartási számon. Ezen kívül hatósági ellenőrzést indít.
- a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal – a hivatal által TAJ alapú elektronikus nyilvántartás működik a bölcsődében, a gyermekek TAJ szám alapján vannak nyilvántartva a rendszerben, napi jelentési kötelezettségünk van a szolgáltatás igénybevételéről.
- Programunk megvalósulását külső szakemberek is segítik: pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus, dietetikus szakember.

8. ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

Mini bölcsődénkben az alapellátás elsőbbsége mellett családtámogató szolgáltatásokat is szervezünk. Ilyen szolgáltatásunk:

- az időszakos gyermekfelügyelet, a szabad férőhelyeken – a szolgáltatás célja a szakszerű felügyelet biztosítása arra az időszakra, amikor a szülő gyermeke felügyeletét nem tudja más módon megoldani,
- baba-mama klub – igény szerint, a védőnőkkel szervezve,
- babamasszázs – igény szerint,
- sószoba használat, amelyek a felső légúti megbetegedések megelőzésében nyújtanak segítséget a bölcsődébe járó gyermekeknek.

A kisgyermek és családjaik számára nyújtott szolgáltatások esetében kiemelten fontosnak tartjuk elkülöníteni és meghatározni az alapellátás és a szolgáltatások különbözőségeit és jellemzőit.

A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítjük.

A szolgáltatásokat a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek orvosi igazolással vehetik igénybe.

A szolgáltatások térítési díját saját hatáskörben a fenntartóval egyeztetve állapítjuk meg.

9. DOKUMENTÁCIÓ

Bölcsődékben – a módszertani javaslatokban, ajánlásokban megfogalmazott módon – a gyermekek egyéni fejlődését nyomon követve, a fejlődési folyamatok alakulásáról dokumentációt vezetünk.

A megfigyeléseink, tapasztalataink rögzítése, az információk felhasználása a gyermek lehető legmagasabb színvonalú nevelésének-gondozásának biztosítása, fejlődésének segítése, hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése, leküzdése érdekében történik.

Alapelvünk, hogy a dokumentációnk semmiféleképpen sem szolgálhatja a gyermek minősítését. Fontos szempontjaink a dokumentáció vezetésénél: hitelesség, objektivitás, árnyaltság, folyamatosság és rendszeresség.

Felvételkor a dokumentáció vezetéséről tájékoztatjuk a szülőt, hozzájárulását kérjük, illetve lehetőséget biztosítunk számára a dokumentációba való betekintésre.

A dokumentáció vezetése, a dokumentumok kezelése a személyiségi jogok, az adatvédelem figyelembevételével történik. A dokumentumokat zárt helyen tartjuk.

A gyermekcsoporttal kapcsolatos dokumentációink:

- csoportnapló, mely tartalmazza a névsort, napi jelenlétet, napi és heti történéseket, feljegyzéseket.

Egyéni dokumentációk:

- bölcsődei gyermek egészségügyi törzslapja,
- fejlődési napló,

- percenti tábla,
- üzenő füzet.

10. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁS

Célunk, hogy dolgozóink szervezett és irányított keretek között végezzék nevelési, gondozási tevékenységüket a módszertani irányelvek, a gyermekvédelmi törvény alkalmazásával.

Fontos, hogy jó minőségű munkát végezzenek a gyermekek és szülők általános megelégedettségére. Fontosnak tartjuk a szakmai tudás gyarapítását, a rendszeres önképzést és továbbképzést, hogy minél magasabb szintű nevelést-gondozást tudjunk biztosítani.

Szakmai beszélgetéseink alkalmával az aktuális kérdésekkel, előttünk álló feladatokkal, programokkal, a gyermekek fejlődésével, nevelésével, gondozásával, aznap történt eseményekkel foglalkozunk.

Évente részt veszünk a Módszertani Bölcsődék által szervezett szakmai napon. Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk más bölcsődékben.

11. GYERMEKÉLELMÉZÉS BÖLCSŐDÉNKBEN

Bölcsődénk az egészséges életmódfontosságának hangsúlyozásával a gyermekek élelmezésére is nagy gondot fordít. Az egészséges táplálkozás alapelveinek megfelelően tervezett étlap összeállítását minden hónapban étlapmegbeszélés keretében az intézményvezető és az élelmezésvezető átbeszéli. Az intézményben a napi négyszeri étkezésből két fő étkezés a reggeli és az ebéd. Mindkettő változatosan összeállított, egészséges alapanyagokból készül, a korosztálynak megfelelően, sok főzeléket és zöldséget tartalmaz.

A tízórai és uzsonna szintén a megfelelő táplálkozási ajánlásoknak eleget téve kerül beszerzésre, elkészítésre.

Rendszeresen, naponta biztosítunk zöldséget és gyümölcsöt. Bölcsődénk mintát szeretne adni a szülőknek azzal, hogy a korszerű egészséges táplálkozás szempontjai alapján élelmezi a gyermekeket.

Programunk kialakításánál figyelembe vettük, hogy a gyermek nem „kis felnőtt” és teljesen más az ő étrendje, mint a felnőtté. A helyes étrend összeállítása mellett ügyelünk arra is, hogy a fejlődéséhez szükséges táplálékot jó étvágygal, örömmel és korának megfelelő módon, esztétikus környezetben, kulturáltan fogyassza el. Ezeket a szempontokat munkánk során

következetesen és fokozottan szem előtt tartjuk. Nap, mint nap tapasztaljuk, hogy a bölcsődébe kerülő gyermekek szüleinek az egyik legtöbb gondot a gyermek étkezése okozza. A szülőkkel történő megbeszéléseink során, ha az étkezés kerül szóba, sokszor ezeket halljuk: - „étvágytalan”, - „nem szeret enni”, - „, a főzeléket nem szereti”, - „, nem asztalnál ülve, hanem játék közben eszik”, - „, főétkezéseket kihagyja, de azért egész nap eszeget, iszogat”. A bölcsődébe kerülés után, az első hetekben még a szülők által elhangzottak tapasztalhatók, de később a legtöbb gyermeknél kedvező változás következik be. A gyermekeknek az étkezés örömet okoz, ezáltal egész napja vidámabb. Minél kellemesebb számára a táplálkozás és az azzal kapcsolatos körülmények, annál jobb kapcsolata alakul ki azzal a felnőttel, aki a táplálékot nyújtja.

12. MELLÉKLETEK

Megállapodás

Amely létrejött a Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsőde, valamint
Név:.....

Cím:.....- mint az ellátott gyermek törvényes képviselője
– továbbiakban szülő – között az alábbi feltételekkel:

1. A Mini Bölcsőde ellátást biztosít .....nevű gyermek részére.

Születési dátum:.....

Édesanyja neve:.....

TAJ száma:.....

2. Ellátás

A bölcsődében a gyermek 18 hónapos korától 3 éves korának betöltéséig, illetve a harmadik év betöltését követő augusztus 31-ig gondozható. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, bölcsődében gondozható a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az ellátás kezdete:..... Vége (határozott idejű ellátás esetén):.....

Ellátás határozott/határozatlan időtartamú*

Ellátás ideje:

- naponta.....órától.....óraig
- a hét alábbi napjain*: hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek.....órától.....óraig.

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

- szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáció segítségét,
- napi négyszeri étkezést,
- fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítségét,
- állandóságot, egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
- az egyéni ruhanemű, ágynemű, nadrágpelenka kivételével történő ellátást,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket, óvodai életre való felkészítést.

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend, szakmai program, nevelési-gondozási alapelvek megismerését,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba (üzenőfüzet),
- szülői értekezletet, egyéni beszélgetést (gondozónővel, vezetővel),
- nyílt napon való együttműködést,
- tájékoztatók, étrendek megismertetését,
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést.

3. Díjfizetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§ alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A gondozási díj összege:..... helyi önkormányzati rendelet alapján.....Ft.

- A megállapodás megkötése előtt a szülő tájékozódott a szolgáltatás térítési díjairól és annak fizetési feltételeiről. A szerződési időszak minden hónapjára köteles a szülő térítési díjat fizetni függetlenül a gyermek jelenlététől. az önkormányzat akar-e személyi térítési és étkezési díjat kérni??????????????

- Személyi térítési díj összege:.....Ft/hó, ...Ft/nap, mely .....Ft kedvezményt tartalmaz, melynek indoka:.....
- A gondozási díj az étkezés összegét nem tartalmazza.
- Az étkezési díj napi .....Ft, mely hiányzás alkalmával a következő havi díjba beszámításra kerül.

4. Felmondás A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért, vagy a 4. életév betöltését követő augusztus 31. után.
- ha a szülő a gyermek 30 napon túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni, vagy az ellátás szüneteltetését írásban nem kéri
- ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapot miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét,
- az ellátásra a szülő igénye alapján kerül sor. Felek 30 nap próbaidőt kötnek ki, mely alatt a jelen megállapodás mindkét fél részéről indoklás nélkül azonnali hatállyal felbontható. A megállapodás szülői kezdeményezésre ezután is bármikor felbontható, ha ilyen szándékát a szülő 30 nappal előre írásban jelzi.
- a felmondási idő letöltése nem kötelező, de időszakára a szerződésben meghatározott havidíjat köteles fizetni a szülő.
- a fenntartó az ellátást indokolt esetben rendkívüli felmondással megszüntetheti. A fenntartó az ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról a szülőt írásban értesíti. Egyet nem értés esetén a szülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül panaszjogával élhet.
- a fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.
- ha a szülő a bölcsődei ellátás kezdetétől számított 1 hónapon belül az igénybevételre jogosító munkáltatói igazolásokat nem mutatja be.

5. A szülő tudomásul veszi, hogy

- a bölcsődei házirendet betartja,
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,
- a megállapodásban foglalt,- az intézmény részéről fennálló – kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panasszal az intézményvezetőhöz fordulhat,

- az ellátást igénybevevő a vitatott intézkedéssel szemben a fenntartó önkormányzathoz fordulhat,
- a gyermeket ellátó személynek időben megad minden a gyermekre vonatkozó fontos és lehetséges információt, beleértve a gyermek betegségeit, a neveléssel kapcsolatos igényeit, sajátosságokat, adatokat szolgáltat a gyermek fejlődésének követéséhez, nyilvántartásához.

A szülő kijelenti, hogy az ellátott gyermek rendelkezik az életkora szerint esedékes kötelező védőoltásokkal, és azt be is mutatja.

6. A szülő gondoskodik a gyermek évszaknak megfelelő ruházatáról, váltóruhájáról, fogkeféjéről, pelenkájáról.
7. A szülő nyilatkozik, hogy a család jövedelme lehetővé teszi a fenti térítés díjak vállalását.
8. Ha a gyermek valamilyen okból távol marad, azt a szülő az adott nap reggel 8 óráig vállalja jelezni. A mulasztott nap étkezési díját a bölcsőde a következő hónapban jóváírja.
9. A szülő hozzájárul, hogy a mini bölcsődében fénykép és videó felvétel készüljön.

Alulírott elolvastam és tudomásul vettem a Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsőde Mini Bölcsődéjének házirendjét, szakmai programját, térítési díjait, és heti rendet, valamint a térítési díjfizetés rendjét, és megrendelem a Mini Bölcsőde intézményének szolgáltatását.

.....év.....hó.....naptól

.....év.....hó.....napig

heti.....alkalommal, H, K, Sz, Cs, P napokon, fél/egész napra*

*a megfelelő rész aláhúzendó

Hajdúbagos, ...év.....hónap.....napján

.....
szülő, törvényes képviselő

.....
Mini Bölcsőde vezetője

.....
Mini Bőlesőde fenntartója

12.2 Házi rend

Mini Bölcsőde HÁZIRENDJE

Bölcsődénk elsődleges feladatának tekinti, hogy kiegyensúlyozott, nyugodt, derűs légkört biztosítson az idejára gyermekeknek, sokoldalúan fejlessze személyiségüket, és megőrizze testi épségüket. Célunk, hogy kis bölcsődéseink biztonságban, szeretve érezzék magukat.

Ehhez elengedhetetlenül szükséges a bölcsőde és a család bizalomra épülő együttműködése és a házi rend betartása.

Mini bölcsődénk a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, illetve a szülők kéri, akkor a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

HÁZIRENDÜNK:

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjairól és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) kormányrendelet alapján készült. TAJ alapú nyilvántartás működik a bölcsődében a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal alapján, melyről a szülő tájékoztatva van.

A házi rend elfogadásakor, illetve módosításakor a szülői közösség véleményezési jogot gyakorol. A házi rend a fenntartó egyetértésével válik érvényessé.

A házi rend egy példányát a bölcsődébe történő beiratkozáskor a szülőnek átadjuk.

A házi rend szabályai kötelezőek az intézménnyel jogviszonyban álló minden személyre, gyermekekre, szülőkre, gondozónőkre és más alkalmazottakra.

Betartása és betartatása az intézmény minden dolgozójának joga és kötelessége.

A házirend be nem tartása jogsértés.

Általános tudnivaló a bölcsődéről

Intézmény neve: Hajdúbagosi Óvoda és Bölcsőde

Intézmény székhelye: 4273 Hajdúbagos, Nagy u. 105.

Intézmény telefonszáma: 06-52/374-017

Intézmény fenntartója: Hajdúbagos Község Önkormányzata

Fenntartó részéről kapcsolattartó személy:

Intézményvezető: Fehér Tiborné

Bölcsőde férőhelye: 7 fő, 1 bölcsődei csoportban

Bölcsőde ágazati azonosítója:

Kisgyermeknevelő- gondozónő: Kovácsné Fábíán Krisztina

A nevelési év szeptember 01-től, augusztus 31-ig tart.

Az intézmény napi nyitva tartása: Hétfőtől – péntekig 7.00-17.00 óráig.

A bölcsőde naponta reggel 7.00 órától 9.00 óráig fogadja az érkező gyermekeket.

Kérjük, hogy 9.00 – 9.30 között ne zavarják a reggelizést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek.

Ha a gyermekcsoport már étkezik, akkor kérjük a szülők türelmét.

Alvó, étkező gyermeket a gondozónő nem zavar meg, megvárja a gyermek ébredését, illetve az étkezésének befejezését.

A gyermekek hazavitelére délután 17.00 óráig van lehetőség.

A bölcsőde ünnepnapokon és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart.

A nyári és a téli zárást a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg, melyről a szülőket minden év február 15-ig tájékoztatjuk. A nyári zárás 4 hét, a téli zárás 1 hét.

Ez idő alatt minden szerdán ügyintézés céljából ügyeletet tartunk 8.00 – 14.00 óráig.

A bölcsődébe való jelentkezés a szülő/törvényes képviselő által, a hivatalos adatlapok kitöltésével és aláírásával történik. A bölcsődei jelentkezéshez csatolni kell a házi gyermekorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható. A gyermek bölcsődébe való felvételéről az intézményvezető dönt a fenntartóval egyeztetve.

A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas (37.5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. A családban előforduló fertőző betegségekről a

bölcsődét értesíteni kell. Ha a gyermek gyógyszert vagy gyógyhatású készítményt kap, arról a szülő írásban köteles tájékoztatni gyermeke gondozóját.

A gyermek gyógyszer és ételérzékenységéről a szülő tájékoztassa a bölcsődét, a kivizsgálás eredményét kérjük bemutatni.

Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a gondozónő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.

A bölcsődéből a gyermeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éves kor alatti kiskorú e feladattal nem bízható meg.

A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényekben, mert a bölcsődében hagyott, illetve a gyermekben lévő, vagy hozott tárgyakért felelősséget vállalni nem tudunk.

Az üzenő füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy otthoni eseményekre vonatkozóan.

Ha a szülő gyermekét betegség, vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, a távolmaradást másnap reggel 8.00 óráig közölje az intézményvezetővel vagy a gondozónővel, a térítési díj elszámolásánál csak a következő naptól tudjuk a gyermek hiányzását figyelembe venni.

A gyermek és a szülő JOGA:

A gyermek joga, hogy:

- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban, nevelésben részesüljön – segítséget kapjon a saját családjában való nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a bántalmazással, az elhanyagolással szemben védelmet és biztonságos ellátást kapjon.

A szülő joga, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke gondozását, nevelését bízta,

- megismerje a gondozási, nevelési elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kapjon a gondozónótól,
- a bölcsőde működését illetően véleményt mondjon, javaslatot tehesen.

A szülő kötelessége, hogy:

- biztosítsa gyermeke rendszeres bölcsőde látogatását,
- a gyermek megfelelő ruházatáról, annak tisztántartásáról gondoskodjon,
- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön – az intézményi adatszolgáltatáskor a szükséges adatokat megadja,
- az intézmény házirendjét betartsa – a kialakított napirendhez alkalmazkodjon,
- a megállapított térítési díjat minden hónapban befizesse.

Fizetési kötelezettségek:

- az étkezési térítési díjak befizetése minden hónap 15. napjáig történik melynek összegéről befizetési bizonylatot kapnak a szülők,
- a kedvezmények megállapítása az önkormányzat rendeletében történik, amelyet jogszabály ír elő,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151.§-a valamint A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjairól és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) kormányrendelet szabályozza a bölcsődei nevelésben részesülő gyermekek tekintetében az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályokat.

A panaszjog gyakorlásának módja:

A gyermek, a gyermek szülője (törvényes képviselője), a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumnál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettség szegése esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője (törvényes képviselője) az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az intézmény vezetője: Fehér Tiborné

elérhetősége: 06/30-8205859

Gyermekjogi képviselő:

A bölcsőde területén és a bölcsőde udvarán a dohányzás szigorúan TILOS!

A házirend betartását köszönjük!

A házirend érvényessége: határozatlan idejű.

A fenntartói legitimáció után a házirend hatályba lép.

.....
intézményvezető

.....
intézményvezető-helyettes

.....
szülő

Hajdúbagos, ...

13. ZÁRSZÓ

„Mindannyiunknak szükségünk van célokra, hiszen azok segítenek abban, hogy összeszedettek maradjunk, és olyasmit adnak, amire várhatunk.”

(Davis B. Agus)

Bízom benne, hogy a Szakmai Program iránymutató, valamint segíti a szakmai fejlődést, a kisgyermeknevelés jó gyakorlatának alkalmazását a mindennapokban.

A fenntartói legitimáció után a program életbe lép.

Aktualizálása folyamatos. Felülvizsgálat esedékessége: 5 év

Bölcsőde bélyegzőjének lenyomata:

Intézményvezető aláírása:

.....

Fehér Tiborné

Intézményvezető-helyettes aláírása:

.....

Kovács Béláné

Hajdúbagos, 2018. ....

